

[Tørnæs]

Der er gjort et stort stykke arbejde af de værnepligtiges organisationer for at få en ordening, så de værnepligtige ikke umiddelbart bliver afskediget. På den anden side er der også et klart hensyn at tage til arbejdspladsen, til arbejdsgiveren, og der må da også opfyldes en del betingelser, for at ordningen om værnepligtsorlov kan træde i kraft.

Vi synes, der er taget velafbalancerede hensyn. Når der i lovens § 1 står, at værnepligtige skal have været ansat i mindst 9 måneder, sikres det, at der er tale om værnepligtige med et tilknytningsforhold til deres arbejdsplads gennem et længere tidsforløb. Også bestemmelsen om, at de værnepligtige pålægges gennem hele forløbet at underrette arbejdsgiveren, er rimelig, fordi arbejdsgiveren således hele tiden er orienteret om, hvornår de værnepligtige lønmodtagere skal indkaldes, og hvornår de vender tilbage.

Vi er som sagt overbevist om, at lovforslaget vil yde den tilsigtede beskyttelse mod afskedigelse som følge af værnepligt, og vi kan derfor give det vor støtte.

Carsten Andersen (SF):

SF hilser forslaget velkommen. Vi konstaterer, at det er en del af regeringens helt principielle opfattelse, og så kan man undre sig over, at det har taget så lang tid at få forslaget fremsat. Der blev jo afgivet betænkning i oktober 1983.

Det siges i bemærkningerne, at det alt i alt ikke er nogen særlig stor gruppe, som vil blive hjulpet af en lovmæssigt fastsat tilbagegangsret, og vi kunne måske så mistænke regeringen for, at forslaget er fremsat, alene fordi det er en slags gratisydelse, som så kan få regeringen til at virke progressiv.

Vi kan give regeringen ret i, at det principielt er rigtigt, at værnepligtige ikke skal stilles ringere, men vi kan være uenige om, hvoraf problemerne for de værnepligtige udspringer. Problemet for denne gruppe unge, som aftjener værnepligt, er jo den alt for store arbejdsløshed og regeringens manglende initiativer til bekæmpelse heraf.

Årsagen til, at lovforslaget ikke er fremsat tidligere – og her tænker jeg på helt tilbage til engang i 1970'erne, hvor man også talte om det – er vel, at arbejdsløshedsproblemet for denne aldersgruppe ikke har været så forfærdelig stort. Spørgsmålet burde egentlig

have været løst af arbejdsmarkedets parter, men som det fremgår af betænkningen, har det skortet på arbejdsgivernes samfundsfølelse også i denne sag.

Af lovforslaget fremgår det ikke helt klart, om også civile værnepligtige er omfattet af loven, så det vil jeg gerne bede ministeren give et svar på. Så vidt jeg forstår, er de omfattet af kravet om værnepligt.

Loven indeholder beklageligvis en række musefældeklausuler, som vi i udvalget vil forsøge at få rettet på. Vi synes ikke, at man behøver at udsætte de værnepligtige for flere vanskeligheder end de feltbaner og andre strabadser, som de møder under aftjening af deres værnepligt.

Vi kan støtte forslaget under forudsætning af, at det gælder alle værnepligtige, såvel militære som civile.

Estrup (RV):

I princippet kan det radikale venstre give tilslutning til en lovgivning om værnepligtsorlov. Vi er enige i, at ordningen med tvungen værnepligt giver samfundet en moralsk forpligtelse til at beskytte de indkaldte mod urimelige tab af goder og rettigheder, og herunder må høre afskedigelse på grund af aftjening af værnepligt.

Men stillet over for det konkrete lovforslag vil jeg understrege, at vi deler en række af de betænkeligheder, som også ministeren giver udtryk for i fremsættelsestalen og i bemærkningerne til lovforslaget.

Det er formentlig en lille gruppe, der i dag mister deres job på grund af værnepligt, vel næppe mere end 10–15 pct. af en årgang på 15.000 værnepligtige, og det er denne gruppe, vi nu håber på at kunne beskytte gennem lovgivning.

Det kan naturligvis være velbegrunderet at lovgive, selv om det kun er et mindre antal personer, der kommer i klemme. Problemet med de værnepligtige er imidlertid, at gruppen er så heterogen. Tjenestetiderne varierer stærkt, indkaldelsesvarslene varierer, nogle bliver taget til befalingsmænd med deraf følgende forøget tjenestetid, og andre bliver efterkasseret med blot et par måneders tjeneste bag sig. At indpasse disse forskelle i et orlovssystem, som i rimeligt omfang varetager såvel den værnepligtiges som virksomhedens og den ansatte vikars interesser, må næsten